

Az addiktológiai ellátás

Dr. Szemelyácz János

INDIT Közalapítvány

www.indit.hu

2019. június 11.

Addikciók típusai

KÉMIAI és VISELKEDÉSES vagy FOLYAMAT addikciók

1. Új pszichoaktív szerek – Klasszikus szerek
2. Alkohol (binge-drinking)
3. Gyógyszerek (Nyugtató- és Altatószerek, Fájdalomcsillapítók)
4. Viselkedési addikciók
5. Online-addikciók (játékok, szerencsejáték, cybersex, közösségi oldalak, hír-addikció /FoMO/, vásárlás)

Diákok indokai az addiktív működésre

BELSŐ:

- Szenzációhajhászás
- Impulzivitás (fogékonyság)

>>>>>>> FOKOZÁSOS TÍPUS (+)

-
- Aggódás – érzékenység
  - Reménytelenség

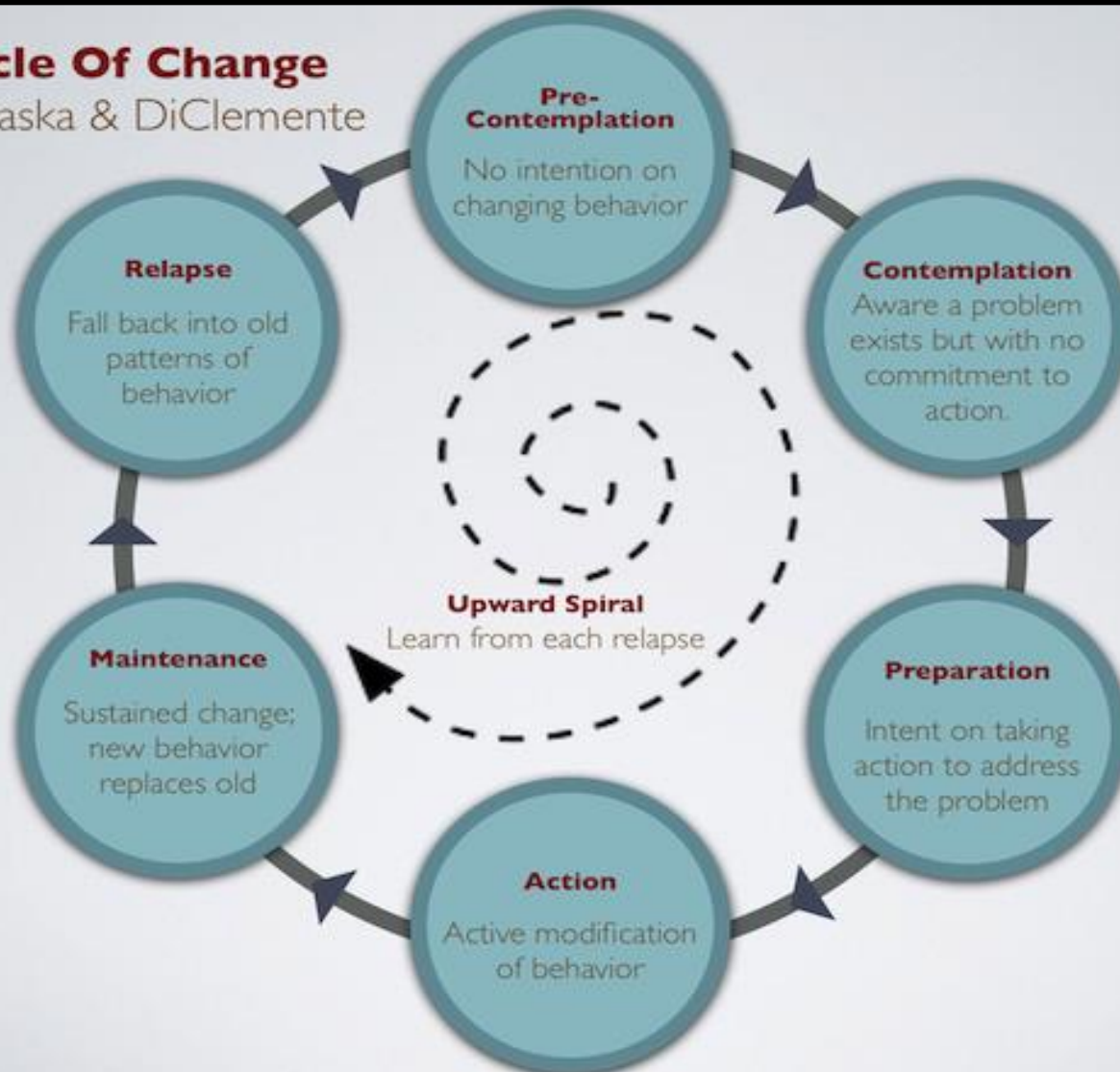
>>>>>>> MEGKÜZDÉSES TÍPUS (-)

KÜLSŐ: szociális (+), konformitás (-)

BULIVAN – BAJVAN – VÉGEMVAN

A változás modellje

Cycle Of Change Prochaska & DiClemente

Differenciálás kliensek és ellátások között

- Közvetve érintett kliensek
- Veszélyeztetettek
- Problémás szerhasználók
- Szenvedélybetegek
- Prevenció
- Elérés
- Korai kezelésbevétel
- Motiválás
- „Klasszikus” kezelés
- Rehabilitáció
- Reszocializáció
- Ártalomcsökkentés

ELLÁTÁSI PIRAMIS

Reszocializációs szolgáltatások

(védett szállások, félutas házak, védett munkahelyek)

Tartós bentlakást biztosító

drog- és addiktológiai rehabilitációs intézetek

(terápiás közösségek – TC-modell, Portage-modell, Minnesota-modell, drogfree intézmények)

Egészségügyi osztályos kezelést biztosító intézetek

(klinikák, kórházak addiktológiai- és pszichiátriai osztályai, sürgősségi osztályok /detoxikálás céljából/, egészségügyi addiktológiai- és pszichiátriai rehabilitációs és krónikus osztályok)

Egészségügyi- és szociális szakellátást biztosító intézmények

(addiktológiai ambulanciák, drog- és alkohol ambulanciák, -gondozóintézetek, szenvedélybetegek nappali intézete, pszichiátriai betegek nappali intézete)

Egészségügyi- és szociális alapellátást biztosító szolgáltatók

(háziorvosi hálózat, védőnői hálózat, iskolaorvosok, iskola-pszichológusok, iskolai szociális munkások, gyermek pszichiátriai és gyermek addiktológiai rendelők, gondozó-intézetek, szociális nappali intézmények, szociális közösségi ellátás intézményei, családsegítők, gyermekjóléti intézmények, alacsonyküszöbű szolgáltatók)

Elérő-, célzott ártalomcsökkentő programok,

célzott és indikált prevenció veszélyeztetett csoportok részére

(gyermekvédelmi jelzőrendszer, egészségügy- és szociális alapellátás, utcai szociális munka, utcai elérő programok, biztonságos szerhasználat segítése /informáló kiadványok, tücseref/, biztonságos szexuális magatartásra nevelő programok, közösségi addiktológia és pszichiátria, nevelési tanácsadók, speciális programok /hatékony kommunikáció, konfliktuskezelés, agresszió-prevenció/)

Megelőző-, ártalomcsökkentő programok

(iskolai-, munkahelyi prevenció, szűrések, biztonságos szabadidős programok, biztonságos szórakozóhelyek, szóróanyagok, nevelési programok, médiaprogramok, iskolai szociális munka stb.)

Kezelési alapelvek

- **Állapotfelmérés**
  - Fizikális állapot (bel., neuro, labor, egyéb leletek)
  - Strukturált interjú (lásd. ASI)
    - Kórábbi kóros tünetek, betegségek
    - Kórlefordítás
    - Családi anamnézis
    - Életminőség; szociális-, egzisztenciális problémák
- **Motivációs szemléletű ülések**
- **Relapszus prevenció**

Összefoglalva

Napjaink problémáira nincsenek új módszerek, de hangsúlyosabbak:

- Ártalomcsökkentés (pl. biztonságos szórakozóhelyek, biztonságos haza jutás)
- Motiváció – Rövid intervenció (FRAMES)
- Hálózatiság (szoc. és eü., oktatás társszakmák)
- Közösségi szemlélet, közösségi ellátás
- Család bevonása, rendszerszemlélet
- Preventív szemlélet, Jelző-rendszerek

Összefoglalva

- Szolgáltatásközpontú intézmények (ártalomcsökkentés)
- Együttműködések, Reflektív kompetenciák
- Tudásfrissítés (oktatás! képzések, konferenciák)
- Burn out prevenció
- A kamaszkorral kapcsolatos szemlélet változása (kockázatkeresés – kockázatvállalás attitűdje)
- Mértékletesség – kontroll, KERETEK!
- Indirekt prevenció (offline programok, miutcánk.hu)
- Időhorizont tágítása
- A társadalmi kommunikáció javítása
- Egy józan drog- és alkoholpolitika lehetősége...

Köszönöm a figyelmet!

KÖZALAPÍTVÁNY